

CZU 821.135.1.09"19"(092)Eftimiu V.

**SPIRIT NEOROMANTIC : VICTOR EFTIMIU (1889-1972) –
130 ANI DE LA NAȘTERE**

*NEO-ROMANTIC SPIRIT: VICTOR EFTIMIU (1889-1972) -
130 YEARS FROM BIRTHDAY*

Lilia UCRAINEȚ

Abstract: *The essentials are reviewed in the article related to the literary activity of Victor Eftimiu, the Romanian writer and translator of Megleno-Romanian origin, the playwright, essayist, author of quotes. The author's image in the literary community is emphasized. His work is reflected in the USARB Scientific Library collection.*

Keywords: *SLUSARB, library, work, collection, author, literary values*

Victor Eftimiu (24 ianuarie 1889, Boboștița, Albania - 27 noiembrie 1972, București) a fost un dramaturg, eseist, povestitor, autor de maxime, scriitor și traducător român de origine megleno-română, membru al Academiei Române și francmason român din perioada interbelică. Personalitate plurivalentă, s-a realizat îndeosebi în teatru și poezie, dar a scris și numeroase nuvele, romane, schițe, basme pentru copii.

S-a născut în ținutul Korcei (Albania), al doilea din cei 12 copii ai negustorului macedoromân Gheorghe Eftimiu și a Mariei (născută Cociu), zisă și Economu, fiică de preot. Între anii 1895-1897 urmează clasele primare în limba greacă, în comuna natală, la școala primară de pe strada Silvestru, stradă, unde tatăl avea o băcănie. În 1897 este înscris în București, la Liceul „Mihai Viteazul”. Se stabilește definitiv în România în 1905.

După colaborări timpurii la diverse publicații, în 1908 și 1909, deja fiind la Sibiu, participă ca secretar de redacție, alături de Octavian Goga și Ilarie Chendi, la editarea revistei „Țara noastră”.

În primăvara anului 1909 se îndreaptă către Paris, zăbovind câteva luni la Budapesta și Viena, orașe din care trimite impresii și scrieri originale mai multor reviste din țară. De prima ședere la Paris îl vor lega amintiri ce revin mereu în scrieri, traiul fără înlesniri fiind răscumpărat de încântarea cu care străbate Cartierul Latin și de întâlnirile cu prietenii Radu Baltag, Octavian Goga, Eugen Lovinescu și alții.

În 1910 revine în țară și, punându-și în valoare exercițiul literar parizian, obține un neașteptat succes cu piesa *Înșir-te mărgărite* (1911). În 1913 este numit director al Teatrului *Comedia*, iar în anul următor se căsătorește cu actrița Agepsina Popovici Macri, pe care o cunoscuse la Paris. În 1915 devine membru activ al Societății Scriitorilor Români, în 1917 face parte din comitetul de propagandă românească de la Lausanne și obține cetățenia română în 1919.

Îndeplinește funcția de director al Teatrului Național din București(1920-1922), ulterior fiind director general al Asociației Române pentru Cinematografie Artistică. Este membru al Societății Autorilor Dramatici Români(1923) și al Ateneului Român, iar în intervalul august-decembrie 1927 ocupă funcția de director al *Teatrului Național și al Operei Naționale* din Cluj.

A colaborat la ziarele și revistele vremii, între care: *Lucefărul* (la care a și debutat în 1904), *Viața literară*(1906), *Țara noastră*. În 1932 primește Premiul Național pentru Literatură, iar la 31 mai 1948 este ales membru titular al Academiei Române.

Opera lui Victor Eftimiu își are sorgintele în lirismul sănătos post-eminescian, cu rădăcini în poezia populară și poezia modernistă a primelor decenii ale secolului al XX-lea. Este perioada realismului socialist, înfrângerea dogmatismului și resurecția spiritului creator, timp în care sunt accentuate primele încercări de a scrie, ținându-se cont de tiparele existente deja.

Numele lui V. Eftimiu a fost asociat, adesea, cu cel al lui Edmond Rostand, fiind mereu în căutarea mijloacelor cele mai potrivite care să-l apropie de ideal.

A introdus teatrul poetic în România după modelul lui Federico Garcia Lorca în literatura spaniolă. Printre operele dramatice ale autorului remarcăm: *Înșiră-te mărgărite* (1911), *Cocoșul negru* (1913), *Rapsozii* (1913), *Prometeu* (1920), *Inspectorul broaștelor*(1922), *Comoara*(1922), *Dansul milioanei*(1922), *Don Juan* (1922), *Thebaida* (1924), *Meșterul Manole* (1925), *Glafira*(1926), *Fantoma celei care va veni* (1928), *Omul care a văzut moartea* (1928), *Marele duhovnic* (1929), *Daniela* (1931), *Poiana de aur* (1933), *Stele căzătoare* (1936), *Haiducii* (1947), *Doctor Fuast - vrăjitor* (1957), *Parada* (1959), *Halatul alb* (1959), *Omul de piatră* (1966), *Fetele Didinei* (1968).

Modul de evocare a personalităților și a momentelor culturale pe care le cunoscuse sunt expuse în volumele de memorii și confesiuni literare, intitulate sugestiv *Fum de fantome* (1940), *Amintiri și polemici*, *Magia cuvintelor și Spovedanii* (toate din 1942).

Basmele, poveștile pentru copii, creații nu lipsite de farmec, în pofida unui livresc ce le subminează naturalețea: *Corabia cu pitici* (1919), *Șarpele fermecat* (1922; modificat în *Păunașul Codrilor*, 1952), *Făt-Frumos din lacrimi...*(1922), *Omul de piatră*(1966). Maxime (Vorbe... vorbe... vorbe, 1914), prezintă înțelepciunea comună, adaugă scânteieri inteligente operei originale.

Victor Eftimiu a tradus lucrările autorilor Baudelaire, Maupassant, Emile Verhaeren, Anatole France, Jules Lemaitre, Alfred de Musset din limba franceză.

În colecția BȘ USARB, conform catalogului, se regăsesc aproximativ 32 de lucrări ale autorului și 8 referințe critice care reliefează spiritul neoromantic al autorului.

Versurile exprimă emoțiile și trăirile autorului, scrise în stil simbolist clasicizant, sincere, corecte și „*au destulă somptuozitate ca să placă în sine, dar și necesara fluiditate pentru a nu îngreuna declamația*” (George Călinescu).

Volumele de poezii: **Versuri**, cu o prefață de Demostene Botez, editată la București : Ed. Tineretului, 1964 în colecția *Cele mai frumoase poezii*, **Soliile Terestre : Versuri**, București : Ed. Tineretului, 1961, **701 sonete**, București : Ed. pentru literatură, 1966, piesele de teatru în versuri: **Înșiră-**

te, Mărgărite, postfață și bibliografie de Mircea Braga, București : Minerva, 1974, din colecția *Arcade*, cu un Ex-libris: Biblioteca personală P. Proca, **Închinare Marelui Ștefan**, apărută la editura. *Ion Creangă*, 1975, ilustrează starea de spirit a autorului, limpezimea, armonia clasicizantă, echilibrul, somptuozitatea și afecțiunea sa penru cuvântul scris și neam: „*Eu vin spre voi cu brațele deschise / Cu inima în palmă oferită*” („*Eu vin spre voi cu brațele deschise*”).

Proza lui V. Eftimiu este adesea un caz de autopastișă, un soi de intertext intern caracterizat prin recurența motivelor și întinderea supradimensionată.

Volumele: **Nuvele și povestiri**, București : Ed. Cartea românească, 1989, **Romane**, București : Ed. Cartea românească, 1989 din colecția *Mari scriitori români*, **Tengri** , București : Ed. Albatros, 1970 apărută în colecția *Aventura*, **Pe urmele zimbriului : Roman**, București, 1964, **Kimonoul înstelat** : Roman, ilustrații de I. Val, editat la editura Adevărul Holding, **Dragomirna**, București : Ed. Gramar, 1994, editor, prefățător, curriculum vitae și bibliografie de C. Mohanu, din Colecția *100 + 1 Capodopere ale romanului românesc*, vin să ilustreze modul de interpretare și caracterizare a personajelor sale și a epocii în care a trăit.

Din lucrările pentru copii ale lui V. Eftimiu, în colecția Bibliotecii regăsim lucrarea **Omuleț**, editată la București : Ed. Ion Creangă, 1992 prelucrare de V. Gafița ; ilustrații de O. Dumitrescu, povestea unui băiețel care prin cântecul său la fluiet a reușit să țină piept cotropitorilor.

Opera dramatică include peste 40 de piese, majoritatea scrise în versuri, oglindind subiecte mitologice sau din istoria Greciei Vechi, evocând, în același timp, momente din istoria românilor și din cea a popoarelor vest-europene. Unele piese zugrăvesc mediile rurale, prezintă moravurile caracteristice vechii societăți. A izbutit „*să miște în piesele sale un popor întreg de personaje, să dea eroilor glas cu răsunset universal, tărie de eroi antici*”(Demostene Botez).

În colecția de carte a BȘ USARB, regăsim 4 volume de Opere (3,4,15,16), din 16, editate la București : Ed. Minerva, în care este prezentată opera și activitatea lui V. Eftimiu. De asemenea, lucrările **Cocoșul negru : Teatru**, Ch. : Litera, 1997 (*Biblioteca școlară*), **Teatru**, București : Ed. de Stat pentru literatură și artă, 1956, **Teatru : În 2 volume**, București : Ed. pentru literatură, 1962, reliefează arta scrierii dramatice a autorului.

Depistăm lucrări în care V. Eftimiu abordează subiecte despre cultura română, literatura română și cea universală: **Akademos**, București : Ed. de Stat pentru literatură și artă, 1955, seria Studii literare, **Portrete și amintiri**, București : Ed. pentru

Sărbători pentru suflet literatură, 1965.

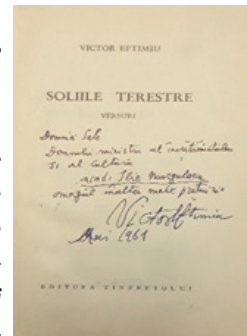

Actualitatea operei lui V. Eftimiu este argumentată de autoarea Adriana Koronka în lucrarea **Victor Eftimiu și drama neoromantică europeană** : Specialitatea 10.01.05 - Literatura popoarelor din Europa : Autoreferatul tezei. de doctor în filologie susținut la Academia de Științe a Republicii Moldova, Institutul de Literatură și Folclor, Chișinău, 2003.

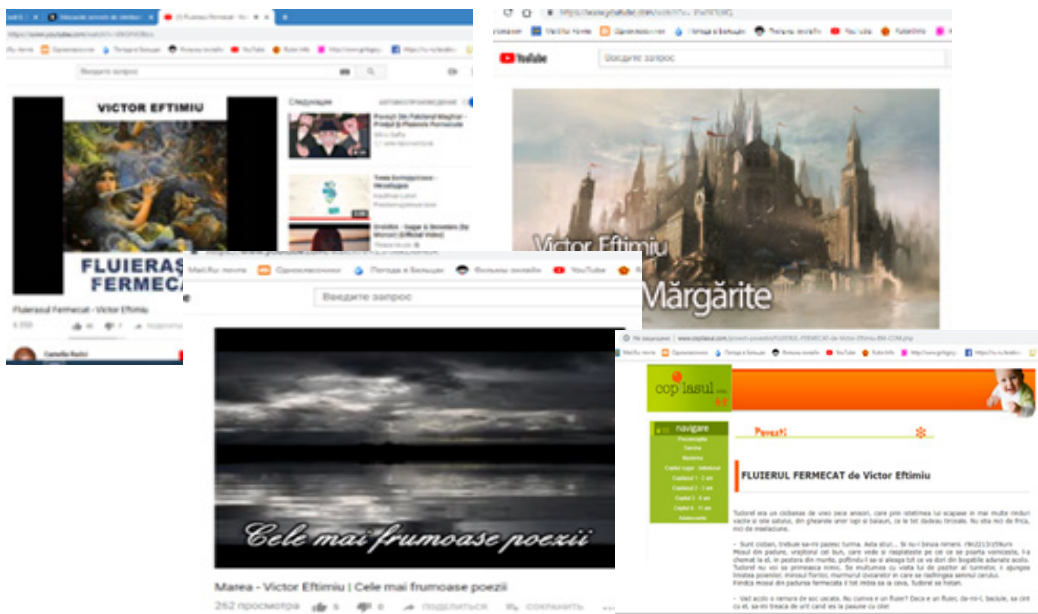
În sala de lectură nr. 4, *Documente în limbi străine* depistăm articolul în limba engleză a Iolandei Mănescu **On Recurring Motifs in Legends and Fairy Tales**, editat în *Analele Universității din Craiova*, An.5, nr.1-2, pp. 241-246, 2009 dedicat operei lui V. Eftimiu.

Victor Eftimiu este prefăcător al cărții **Ecolul tăcerii : Versuri**, autor Al. Popescu-Negură, București : Minerva, 1972, din colecția *Retrospective lirice*.

În colecția *Carte cu autograf*, pe foaia de titlu a plachetei de poezii **Soliile Terestre : Versuri**, București : Ed. Tineretului, este autograful autorului Victor Eftimiu către Ministrul Învățământului și Culturii: „*Domniei Sale, Domnului ministru Învățământului și Culturii, acad. Ilie Murgulescu, omagiul în altei mele prețuiri, mai, 1961.*”

Pentru merite deosebite în domeniul științei, artei și culturii la 4 mai 1971 lui V. Eftimiu i se conferă titlul de *Erou al Muncii Socialiste* și Medalia de aur „*Secera și ciocanul*”, „*cu prilejul aniversării a 50 de ani de la constituirea Partidului Comunist Român*”.

Activitatea literară este prezentă și pe rețelele de socializare, cea ce denotă, că opera lui Victor Eftimiu rezistă în timp și este citită și studiată.

„Pamfletar al epocii, a dăruit literaturii române circa 140 de volume - o întreagă bibliotecă!” (Constantin Mohanu).

„Opera lui V. Eftimiu va trebui cercetată cu atenție, pentru scoaterea la lumină a tot ceea ce poate înfrunta veacul” (Al. Rosetti).

Referințe bibliografice:

1. CĂLINESCU, George. *Istoria literaturii Române* : De la origini pînă în prezent. Craiova : Ed. VLAD & VLAD, 1993. 1058 p.
2. DUMITRACHE, Maria. Victor Eftimiu, dramaturg, poet și prozator. In: *Jurnalul De Drajna*. 2 ianuarie 2017. [on-line] [citată 23 decembrie 2018]. Disponibil: <http://jurnaluldedrajna.ro/victor-eftimiu-dramaturg-poet-si-prozator/>
3. GRĂSOIU, Liviu. Victor Eftimiu – unul dintre acei puțini scriitori totali. In *Limba și literatura română*. 1989, Anul XVIII, nr.2, pp. 42-44.
4. KORONKA, Adriana. *Victor Eftimiu și drama neoromantică europeană* : Specialitatea 10.01.05-Literatura popoarelor din Europa : Autoref. tz. de doct. în filologie. Chișinău, 2003. 23 p.
5. KORONKA, Adriana. Victor Eftimiu și teatrul din Chișinău. In: *Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova. Ser. Științe filologice*. 2002, vol. 1, p. 236.
6. MICU, Dumitru. *Istoria literaturii române : de la creația populară la postmodernism* . București : Ed. Saeculum, 2000. 848 p.
7. NEGOIȚESCU, I. *Istoria literaturii române*. București : Ed. Minerva, 1991. 372 p.
8. PIRU, Al. *Istoria literaturii române*. București : Ed. Grai și suflet – cultura naț., 1994. 413 p.
9. *Victor Eftimiu* [on-line] [citată 23 decembrie 2018]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Victor_Eftimiu
10. *Victor Eftimiu. Biografie. Viața. Opera*. [on-line] [citată 23 decembrie 2018]. Disponibil: <https://www.artline.ro/Victor-Eftimiu-30154-1-n.html>